

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์
ของเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี

People's Participation in the Development Plan
of Strategic Plan of Municipalities
in Nonthaburi Province

ปานพิมพ์ พันธุ์เสือ *

Panpim Pansuea *

* นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยปทุมธานี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา: 1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี และ 2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลใน จังหวัดนนทบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีภูมิลำเนาในเขตเทศบาล จำนวน 384 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 24 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์เชิงลึก และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดนนทบุรีพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านความตระหนักในประโยชน์ ปัจจัยด้านชุมชน ปัจจัยด้านองค์กร ปัจจัยด้านความยึดมั่น ผูกพันต่อท้องถิ่น 2) การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลใน จังหวัดนนทบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการปฏิบัติตามกลยุทธ์ ด้านการกำหนดกลยุทธ์ ด้านการประเมินกลยุทธ์ ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และด้านการควบคุมกลยุทธ์ 3) ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลใน จังหวัดนนทบุรี สามารถพยากรณ์ความสำเร็จได้ ร้อยละ 75.60 4) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยด้านบุคคล ด้านชุมชน ด้านเทศบาล ด้านความตระหนักในประโยชน์ และด้านความยึดมั่น ผูกพันต่อท้องถิ่นอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลใน จังหวัดนนทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของประชาชน/ แผนยุทธศาสตร์

ABSTRACT

The purposes of this research were to study: 1) the level of public participation in Nonthaburi Province. and 2) factors affecting the People's Participation in the Formulation of Strategic Development Plan of. The samples used in this study were 3 8 4 eligible voters in the municipality, and 24 experts and municipal administrators. The tools used in the study were: questionnaire for quantitative research and In-depth interviews data were then analyzed by means, standard deviation and multiple regression analysis.

The results were as follows: 1) Overall participation factors of the people in Nonthaburi Province were at a moderate level. Individually, it can be ranked from high to low as follows: personal factors, factors of awareness of benefits, community factors, organizational factors, and local commitment, respectively. 2) Overall strategic plan of the municipalities in Nonthaburi Province was at a high level. Individually, it can be ranked from high to low as follows: strategy implementation, strategy formulation, strategy assessment, environmental analysis, and strategy control. 3) Public Participation Factors in Strategic Planning of Municipality. Nonthaburi Predictability of participation by 75.60 % 4) The hypothesis testing found that the personal factors in the community, the municipality, the awareness of the benefits and the commitment to the local influence the participation of the people in the formulation of the municipal strategic plan in Nonthaburi at statistical significance level of 0.05

Keywords: People's Participation / Strategic Plan

บทนำ

การปกครองส่วนท้องถิ่น จัดเป็นการปกครองที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เลือกตัวแทนของท้องถิ่นเองมาเป็นผู้กำหนดนโยบายและแนวทางในการบริหารงานนั้นเพื่อให้ทำหน้าที่ในการเป็นตัวแทนผลประโยชน์ของท้องถิ่นทั้งจัดทำบริการสาธารณะต่าง ๆ แก่ประชาชนโดยมีสมมติฐานสำคัญที่ว่าเมื่อได้เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เป็นผู้กำหนดทิศทางในการบริหารงานเช่นนี้แล้วกิจกรรมและบริการสาธารณะต่าง ๆ ที่ออกมาย่อมน่าจะมีลักษณะที่สอดคล้องต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ มากกว่า เชื่อมโยง (ศุภสวัสดิ์ ชีวาล, 2545: 5) กับ การกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นดูแลแก้ไขปัญหาของตนเอง ทำให้กลไกการแก้ไขปัญหามีความรวดเร็ว สามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงจุด เพราะท้องถิ่นแต่ละท้องถิ่นย่อมเข้าใจปัญหาของตนเองได้ดีที่สุด ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าการปกครองส่วนท้องถิ่นในตัวของกฎหมาย พยายามที่จะกระจายอำนาจลงสู่ประชาชนให้ทั่วถึงและมีความต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการปกครองอย่างแท้จริง (อุดม ทุมโฆสิต, 2554: 236)

สืบเนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ที่ได้มีการส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทและอำนาจหน้าที่ มีอิสระในการบริหารจัดการท้องถิ่นของตนเอง ดังจะเห็นได้จากกฎหมายฉบับต่าง ๆ อาทิเช่น พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทและอำนาจหน้าที่ต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น ทั้งในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์ยกรรม และการท่องเที่ยวด้านการบริหารจัดการ และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและด้านศิลปวัฒนธรรมจารีต ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีภาระหน้าที่เพิ่มมากขึ้น แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังคงมีทรัพยากรจำกัดทั้งทรัพยากรบุคคล งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความโปร่งใสและ

เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ท้องถิ่นของตน แผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งในปัจจุบันได้ปรับเปลี่ยนเป็นแผนยุทธศาสตร์ อันเป็นเครื่องมือที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินงานได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดแผนให้สามารถตอบสนองต่อการทำงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่นและสามารถบ่งชี้ความสำเร็จของแผนได้ (สมบูรณ์ สุขสำราญ, 2545: 351)

เทศบาลเป็นรูปแบบของการปกครองที่สะท้อนการกระจายอำนาจการปกครองของรัฐบาลให้หน่วยการปกครองพื้นฐานของประเทศโดยแท้จริง อันเป็นการสนองตอบนโยบาย การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นด้วยตนเอง ตามอำนาจหน้าที่ และมีอิสระในการตัดสินใจในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับประชาชนในท้องถิ่นนั้น ตามขอบเขตที่กฎหมายกำหนด เทศบาลตำบลจึงเป็นองค์กรที่สะท้อนถึงความพยายามของรัฐบาล ที่จะกระจายอำนาจสู่หน่วยการบริหารระดับตำบล ซึ่งส่งผลให้เทศบาลตำบลเป็นจุดเริ่มต้นของการกระจายอำนาจการบริหารการปกครองสู่องค์กรพื้นฐานในระดับตำบล ประชาชนจะได้รับประโยชน์จากเทศบาลตำบลในด้านการพัฒนาซึ่งตรงกับปัญหาและความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมแนวความคิดและกระแสประชาธิปไตยในสังคมปัจจุบันที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานตำบลจะมีมากขึ้น โดยผ่านผู้แทนของตนในเทศบาลตำบล ทั้งนี้เป็นที่เชื่อถือได้ว่าความเจริญและการพัฒนาในทิศทางที่ดีของเทศบาลตำบลจะส่งผลให้เกิดความเจริญ และการพัฒนาเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ในภาพรวมของประเทศต่อไป (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2553: 3-14) โดยมีการจัดตั้งเทศบาลขึ้นในปี พ.ศ. 2476 โดยมีการตราพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 มีการยกฐานะสุขาภิบาลขึ้นเป็นเทศบาลหลายแห่ง ต่อมาได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงยกเลิกกฎหมายเกี่ยวกับเทศบาลหลายครั้ง จนในที่สุดได้มีการตราพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ยกเลิกพระราชบัญญัติเดิม ทั้งหมดขณะนี้ยังมีผลบังคับใช้ซึ่งมีการแก้ไขครั้งสุดท้าย โดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2543 ในปัจจุบันเทศบาลทั่วประเทศมีจำนวนประมาณสองพันแห่ง

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีความสำคัญในการสนองตอบต่อปัญหาและความต้องการของชุมชนภายในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี ตลอดจนเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของตนเองจะทำให้เกิดการพัฒนาทางการเมืองได้และการที่

องค์กรปกครองท้องถิ่นช่วยสร้างเสริมความรู้ความเข้าใจในการเมืองถือได้ว่าเป็นสถาบันฝึกสอนประชาธิปไตยให้ประชาชนเกิดการมีส่วนร่วม (Participation) ของรัฐบาลในระดับท้องถิ่นหรือในระดับภูมิภาคย่อมเอื้อต่อประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองได้มากกว่าเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับชุมชนของตนและการเข้ามามีการบริหารกิจการสาธารณะภายในชุมชนด้วยตัวเองเป็นผลให้ประชาชนเหล่านี้ได้เรียนรู้และมีประสบการณ์ในการเมืองการปกครองตามหลักการปกครองตนเองและนำไปสู่การเติบโตของ“ความเป็นพลเมือง” ในหมู่ประชาชน (นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ และคณะ, 2546: 15) นอกจากนี้การมีส่วนร่วมยังมีประโยชน์ต่อการพัฒนาชนบทเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะการมีส่วนร่วมไม่ได้มีผลเพียงสนับสนุนการพัฒนาโดยอาศัยพลังและทรัพยากรจากประชาชนเท่านั้นหากยังเป็นการส่งเสริมความสัมพันธ์ร่วมกันของประชาชน ในอันที่จะอยู่ร่วมกันด้วยความสามัคคีเน้นการคำนึงถึงผลรวมและพัฒนาศักยภาพทางจิตใจทางปกครองความสามารถในการช่วยตนเอง (ตินปรัชญพฤทธิ, 2545: 339) ซึ่งจังหวัดนนทบุรี เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคกลางของประเทศไทย จัดตั้งขึ้นครั้งล่าสุด โดยพระราชบัญญัติจัดตั้งจังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดนนทบุรี จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดนครนายก พุทธศักราช 2489 ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ. 2489 ปัจจุบัน จังหวัดนนทบุรีจัดเป็นพื้นที่ในเขตปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร มีขนาดเนื้อที่ใหญ่เป็นอันดับที่ 75 ของประเทศ (รวมกรุงเทพมหานคร) แต่มีประชากรหนาแน่นที่สุดเป็นอันดับที่ 2 รองจากกรุงเทพ มหานคร จังหวัดนนทบุรีตั้งอยู่ในเขตที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่างห่างจากกรุงเทพ มหานครไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือค่อนข้างเหนือ20กิโลเมตรทิศเหนือติดต่อกับอำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อำเภอลาดหลุมแก้ว และอำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ทิศตะวันออก ติดต่อกับเขตดอนเมือง เขตหลักสี่ และเขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร (ฝั่งพระนคร) ทิศใต้ ติดต่อกับเขตบางพลัด เขตตลิ่งชัน และเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร (ฝั่งธนบุรี) ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอพุทธมณฑลและอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม การแบ่งเขตการปกครอง จังหวัดนนทบุรีแบ่งเขตการปกครองส่วนภูมิภาค (ตามกฎหมายลักษณะปกครองท้องที่) ออกเป็น 6 อำเภอ 52 ตำบล 424 หมู่บ้าน แต่หากไม่นับรวมหน่วยการปกครองในเขตเทศบาลเมืองและเทศบาลนครซึ่งยุบเลิกตำแหน่งกำนันและผู้ใหญ่บ้านแล้ว จะมีทั้งหมด 34 ตำบล 328 หมู่บ้าน

แต่เนื่องจากพระราชบัญญัติกำหนดแผนและ ขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่
องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 30(4) (สมคิด เลิศไพฑูรย์. 2543) และ
แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นข้อ 5.2 (สำนักงานปลัดสำนัก
นายกรัฐมนตรี, 2543: 4) กำหนดให้รัฐต้องจัดสรรงบประมาณให้แก่องค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นใน สัดส่วนไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20 ของรายได้ของรัฐ ทั้งหมดภายในปี 2544 และ
ไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 ของ รายได้ของรัฐทั้งหมดภายในปี 2549 จึงมีความจำเป็น ใน
การใช้ทรัพยากรรายได้ทั้งที่ท้องถิ่นจัดเก็บเองและ รายได้ที่รัฐบาลจัดสรรที่มีอยู่จำกัดให้
เกิดประโยชน์ สูงสุดและมีความโปร่งใสมากที่สุด การวางแผนถือเป็นกลไกสำคัญ
ประการหนึ่งที่จะทำให้องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นบรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าวโดยใช้
ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นอย่างยิ่งที่ ต้องวางแผนการใช้
ทรัพยากรเหล่านั้นให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนทั้งในปัจจุบันและ
อนาคต มีการปฏิบัติตามแผนงานโครงการที่กำหนดให้เกิด สัมฤทธิ์ผลในช่วงเวลาที่
กำหนด มีการควบคุมติดตาม วัดและประเมินผล โดยการบริหารจัดการตามแผน
แผนงาน และโครงการนั้น จะต้องเป็นการบริหาร จัดการที่ดีมีความโปร่งใส และพร้อมที่
จะให้มีการ ตรวจสอบทั้งโดยหน่วยงานของรัฐและประชาชน จะเห็นได้ว่าเทศบาลมี
อำนาจหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะ และต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่
กฎหมายกำหนด การที่เทศบาลจะดำเนินการพัฒนาให้เกิดประโยชน์กับประชาชนมาก
ที่สุดและมีความยั่งยืนมากที่สุด ซึ่งจากการเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่าในเทศบาล จังหวัด
นนทบุรีนั้น ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารเทศบาลในระดับน้อยถึงปานกลาง
เนื่องจากปัญหาต่าง ๆ ทั้งจากตัวประชาชนและเทศบาลเอง ซึ่งสามารถเรียบเรียงได้
ดังนี้ 1) เจ้าหน้าที่ภาครัฐและประชาชนขาดการรับรู้เกี่ยวกับแนวคิด และความสำคัญ
ของการมีส่วนร่วมของประชาชน 2) โครงสร้างกฎหมายและกระบวนการนโยบายยังไม่
เอื้อต่อการมีส่วนร่วมอย่างเพียงพอ 3) การขาดแคลนผู้มีทักษะในการใช้เครื่องมือสร้าง
กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน 4) ปัญหาเรื่องวัฒนธรรมการเมืองและความพร้อม
ของประชาชน และ 5) ปัญหาด้านความพร้อมของเทศบาล (กรมการปกครอง
กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2560 จังหวัดนนทบุรี)

จากข้อมูลข้างต้นทำให้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญที่จะทำการศึกษาพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลในจังหวัดนนทบุรีว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นและเตรียมพร้อมเพื่อที่จะได้ยกฐานะเป็นเทศบาลในอนาคต เพื่อเป็นข้อมูลจะพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยด้านบุคคลมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี
2. ปัจจัยด้านชุมชนมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี
3. ปัจจัยด้านเทศบาลหรือด้านองค์กรมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี
4. ปัจจัยด้านความตระหนักในประโยชน์มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี
5. ปัจจัยด้านความยึดมั่น ผูกพันต่อท้องถิ่นมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลใน จังหวัดนนทบุรี เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยแบบคุณภาพโดยใช้แบบสอบถามทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนเกี่ยวข้องการมีส่วนร่วมของประชาชนและนอกจากนี้ยังมีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยประชากร คือ ประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีภูมิลำเนาใน เขตเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 18 เทศบาล ประกอบด้วย เทศบาลนคร 2 แห่ง เทศบาลเมือง 5 แห่ง และเทศบาลตำบล 11 แห่ง ประชากรจำนวน 851,462 คน กลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ได้แก่ ประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีภูมิลำเนาในเขตเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี การคำนวณขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของเครชชีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 608) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หรือยอมให้มี ความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 384 คน กลุ่มที่ 2 ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งประกอบด้วย นายอำเภอหรือ ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งจากนายอำเภอ จำนวน 6 คน และผู้บริหารเทศบาล จำนวน 18 คน รวมเป็น 24 คน เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 แบบคือ

1. แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้แบบตรวจสอบรายการ (Check list) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อยู่อาศัย ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลใน จังหวัดนนทบุรีโดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

2. สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) (แบบมีโครงสร้าง) เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี

การวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกเป็น 1) วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และการหาค่าร้อยละ (Percentage) 2) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี วิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) 3) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลใน จังหวัดนนทบุรี วิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐานคือการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) 4) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis: MRA) 5) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 51 - 60 ปี มีอาชีพเกษตรกร มีระดับการศึกษาอนุปริญญา/ปวส./ปวท.

2. ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี

2.1 ปัจจัยด้านบุคคล โดยรวม อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ เป็นหน้าที่ของประชาชน รองลงมาคือ มีเกียรติและทำให้มีหน้ามีตาทางสังคม มีความรู้ความสามารถ อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เคารพศรัทธาและเชื่อถือผู้บริหารเทศบาล อยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ปัจจัยด้านเทศบาลหรือด้านองค์กรโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ชุมชนให้การสนับสนุนและเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือมีชุมชนเลือกท่านเป็นตัวแทนเข้าไปร่วมงานเทศบาล อยู่ในระดับปานกลาง ชุมชนมีความสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูลส่งเสริมกัน อยู่ในระดับปานกลาง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือชุมชนมีกลุ่มต่าง ๆ ที่สนับสนุนผลักดันให้มีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง

2.3 ปัจจัยด้านชุมชน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เทศบาลทำงานโปร่งใส ไม่ทุจริต-ไม่คอร์รัปชัน อยู่ในระดับปานกลาง เทศบาลมีเชิญชาวบ้านเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการ อยู่ในระดับปานกลาง เทศบาลมีการประสานและทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เทศบาลมีการจัดทำประชาพิจารณ์ ประชาคมหมู่บ้านอยู่ในระดับปานกลาง

2.4 ปัจจัยด้านความตระหนักในประโยชน์ โดยรวมมีความคิดเห็นปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า การเข้าร่วมทำให้ปัญหาของชุมชนได้รับการแก้ไข การเข้าร่วมทำให้การพัฒนาชุมชนได้ตรงกับความต้องการของชุมชน การเข้าร่วมทำให้ได้รับการบริการสาธารณะที่ดี และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การเข้าร่วมทำให้ได้รับการจัดสรรทรัพยากรอย่างทั่ว ถึงและเป็นธรรม

2.5 ปัจจัยด้านความยึดมั่น ผูกพันต่อท้องถิ่น โดยรวมมีความคิดเห็นปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า มีส่วนร่วมเพราะเป็นการพัฒนาชุมชนของตนเอง มีส่วนร่วมเพราะเป็นความรับผิดชอบต่อชุมชน มีส่วนร่วมเพราะคนในชุมชนปฏิบัติร่วมกัน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีส่วนร่วมเพราะเป็นข้อตกลงของคนในชุมชน

2.6 ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านความตระหนักในประโยชน์ ปัจจัยด้านชุมชน ปัจจัยด้านองค์กร ปัจจัยด้านความยึดมั่น ผูกพันต่อท้องถิ่น

3. การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี

3.1 การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลใน จังหวัดนนทบุรี ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การวิเคราะห์ปริมาณและประสิทธิภาพของบุคลากรในองค์กร การวิเคราะห์การคมนาคมขนส่งและการเดินทางของประชากร และการวิเคราะห์โครงสร้างและนโยบายขององค์กร ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ การจัดทำข้อมูลสารสนเทศในพื้นที่ให้บริการอย่างมีระบบ และการวิเคราะห์คุณภาพของประชากรเรียน

3.2 การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลใน จังหวัดนนทบุรี ด้านการกำหนดแผน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย

สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การกำหนดภารกิจตรงกับเป้าหมายขององค์กร การวางแผนกำลังคน การจัดจ้างและการจัดสรรบุคลากรให้มีความเหมาะสม และการกำหนดแผนงานด้านที่ตั้งและสถานที่ให้มีภูมิทัศน์ที่ดี ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ การแผนงานในการจัดหางบประมาณที่ใช้ในองค์กร

3.3 การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี ด้านการปฏิบัติตามแผน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ความสามารถดำเนินงานต่าง ๆ ได้ตามวันเวลาและเป้าหมายที่ระบุไว้ ผู้บริหารมีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการต่าง ๆ ที่มีความชำนาญการเฉพาะด้าน และการประสานงานและติดต่อสื่อสารร่วมกันได้อย่างเป็นระบบ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ การมีวัฒนธรรมและค่านิยมในองค์กรที่เป็นไปในทางเดียวกัน

3.4 การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี ด้านการควบคุมแผน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การนำข้อมูลที่เป็นจริง มีน้ำหนักมาใช้ในการวัดผลการดำเนินงาน ความยืดหยุ่นในการควบคุมการดำเนินงานในองค์กร และการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานเป็นกรอบควบคุมเพื่อวัดผลการปฏิบัติงาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ การเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับเกณฑ์มาตรฐาน

3.5 การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี ด้านการประเมินแผน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การประเมินผลตามกระบวนการปฏิบัติงานและผลงานสภาพจริง การประเมินผลการดำเนินงานครอบคลุมเป้าหมายที่กำหนดไว้ และการประเมินที่เชื่อถือได้และเหมาะสมกับการดำเนินงานที่ต้องการประเมิน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ การนำผลการประเมินมาวัดความสำเร็จได้

3.6 การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการปฏิบัติตามกลยุทธ์ ด้านการกำหนดกลยุทธ์ ด้านการประเมินกลยุทธ์ ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และด้านการควบคุมกลยุทธ์

4. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี โดยใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis: MRA) ตัวแปรทุกตัวแปรปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนใน

การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลในจังหวัดนนทบุรีเข้าสู่สมการเชิงเส้นซึ่งเรียงลำดับการเข้าสู่สมการได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ ด้านบุคคล (x1) ซึ่งมีค่า ที่ เท่ากับ 8.512 ลำดับที่ 2 คือ ด้านความยืดหยุ่น ผูกพันต่อท้องถิ่น (x5) ซึ่งมีค่า ที่ เท่ากับ 7.561 ลำดับที่ 3 คือ ด้านเทศบาลหรือองค์กร (x3) ซึ่งมีค่า ที่ เท่ากับ 5.559 ลำดับที่ 4 คือ ด้านความตระหนักในประโยชน์ (x4) ซึ่งมีค่า ที่ เท่ากับ 4.751 และลำดับที่ 5 คือ ด้านชุมชน (x2) ซึ่งมีค่า ที่ เท่ากับ 4.997 ซึ่งสามารถพยากรณ์ความสำเร็จในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลใน จังหวัดนนทบุรี ได้ ร้อยละ 75.60 (Ad R2 = .756) ซึ่งมีความสัมพันธ์เท่ากับ .889 (R = .889) และ มีค่าสถิติทดสอบเอฟเท่ากับ 99.765 (F = 99.765) ซึ่งมีค่า Sig. = .000 ซึ่งแสดงคะแนนดิบได้ดังนี้

$$Y = 1.932 + .822(x1) + .791(x5) + .734(x3) + .677(x4) + .645(x2)$$

สมการพยากรณ์ของปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี คือ

$$Z = .885(x1) + .832(x5) + .791(x3) + .715(x4) + .709(x2)$$

จากสมการ พบว่า ปัจจัยด้านชุมชน มีค่าต่ำที่สุด เข้าสู่สมการเป็นตัวแปรสุดท้าย ซึ่งชุมชนให้การสนับสนุนและเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม ชุมชนเลือกเป็นตัวแทนชุมชนมีความสามัคคีช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ชุมชนมีกลุ่มต่าง ๆ ที่สนับสนุนผลักดันการมีส่วนร่วม ดังนั้นชุมชนจึงมีบทบาทหรือมีความสำคัญต่อการตัดสินใจเข้ามีส่วนร่วมของบุคคล เพราะบุคคลอยู่ในบริบทของชุมชนวัฒนธรรมของชุมชนการปฏิบัติตามชุมชนและการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน รวมทั้งชุมชนเปิดโอกาสให้คนในชุมชนได้มีส่วนร่วม การรวมตัวกันในชุมชนตั้งกลุ่มต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้เป็นตัวผลักดันต่อการที่บุคคลจะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมอื่น ๆ มากน้อยเช่นกัน

5. การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาล

จากการเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาล ดังนี้

5.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม พบว่า การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม นั้น เป็น การกำหนดตำแหน่งทางกลยุทธ์ขององค์กรโดยพิจารณาจากทิศทางการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายใน ตลอดจนค่านิยมต่าง ๆ เพื่อที่จะให้การวางตำแหน่งนั้นสอดคล้องและเป็นไปได้ และสามารถที่จะปรับตัวไปตามการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมได้ตามความเหมาะสม ซึ่งการวิเคราะห์

สภาพแวดล้อม ทั้งภายนอกและภายในองค์กร ซึ่งปัจจัยเหล่านี้แต่ละอย่างจะช่วยให้เข้าใจได้ว่ามีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานขององค์กร จุดแข็งขององค์กรจะเป็นความสามารถภายในที่ถูกใช้ประโยชน์เพื่อการบรรลุเป้าหมาย ในขณะที่จุดอ่อนขององค์กรจะเป็นคุณลักษณะภายในที่อาจจะทำลายผลการดำเนินงาน โอกาสทางสภาพแวดล้อมจะเป็นสถานการณ์ที่ให้โอกาสเพื่อการบรรลุเป้าหมายองค์กร อุปสรรคทางสภาพแวดล้อมจะเป็นสถานการณ์ที่ขัดขวางการบรรลุเป้าหมายขององค์กร

5.2 การกำหนดแผน พบว่า การกำหนดแผนเป็นการกำหนดแนวทางการเลือกกลยุทธ์ ที่สอดคล้องกับทิศทางขององค์กรในอนาคต มีการประเมินทางเลือกที่ดีหรือเหมาะสมที่สุดกับองค์กร และมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมภายนอกและภายใน เพื่อให้เป็นไปตามภารกิจและจุดประสงค์ขององค์กรที่ตั้งไว้ เป็นการดำเนินงานและสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจการกำหนดกลยุทธ์

5.3 การปฏิบัติตามแผน พบว่า การปฏิบัติตามแผนเป็นการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ เป็นการปฏิบัติตามตามกลยุทธ์ โดยจัดระบบงาน การมอบหมายงาน ในการวางแผนการปฏิบัติงาน เพื่อให้การนำกลยุทธ์ไปใช้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการกลยุทธ์เป็นกระบวนการที่ครอบคลุมกระบวนการเรียนรู้ การปฏิบัติการแสดงออกทางพฤติกรรม และเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องเชื่อมโยงสัมพันธ์กันเป็นองค์รวม

5.4 การควบคุมแผน พบว่า การควบคุมแผนเป็นการตรวจสอบการปฏิบัติงานว่าได้มีการดำเนินการตามแผนที่ได้กำหนดไว้หรือไม่เพื่อทำการหาจุดบกพร่องและจุดอ่อนของผลการปฏิบัติงานแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อที่จะให้ผลการปฏิบัติงานนั้นได้ดำเนินไปตามแผนและมาตรฐานที่ได้กำหนดไว้ เป็นการติดตามผลการดำเนินกลยุทธ์ขององค์กร โดยเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นจริงกับวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ เพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามความจำเป็น

5.5 การประเมินแผน พบว่า การประเมินแผน หมายถึง กระบวนการที่กำหนดจำนวนตัวเลขให้กับ วัตถุประสงค์ สิ่งของ งานหรือบุคคลตามความมุ่งหมายและเปรียบเทียบความแตกต่างที่ปรากฏอยู่ในสิ่งที่จะวัดนั้น ๆ เป็นการพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับ คุณภาพ คุณค่า ความจริง และการกระทำ บางทีขึ้นอยู่กับวิธีการวัดเพียงอย่างเดียว โดยอาศัยข้อมูล หรือรายละเอียดจากการสังเกต การตรวจงาน การสัมภาษณ์ หรือการทดสอบประกอบการพิจารณา

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลใน จังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนี้

1. ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดนนทบุรีพบว่าปัจจัยด้านบุคคลโดยรวม อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือเป็นหน้าที่ของประชาชน รองลงมา คือ มีเกียรติและทำให้มีหน้ามีตาทางสังคม มีความรู้ความสามารถ อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เคารพศรัทธาและเชื่อถือผู้บริหารเทศบาล อยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกับปัจจัยด้านองค์การโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ชุมชนให้การสนับสนุนและเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือมีชุมชนเลือกท่านเป็นตัวแทนเข้าไปร่วมงานเทศบาล อยู่ในระดับปานกลาง ชุมชนมีความสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูลส่งเสริมกัน อยู่ในระดับปานกลาง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือชุมชนมีกลุ่มต่าง ๆ ที่สนับสนุนผลักดันให้มีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง และปัจจัยด้านชุมชนโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เทศบาลทำงานโปร่งใส ไม่ทุจริต-ไม่คอร์รัปชัน อยู่ในระดับปานกลาง เทศบาลมีเชิญชาวบ้านเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการ อยู่ในระดับปานกลาง เทศบาลมีการประสานและทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เทศบาลมีการจัดทำประชาพิจารณ์ ประชาคมหมู่บ้านอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับปัจจัยด้านความตระหนักในประโยชน์ โดยรวมมีความคิดเห็นปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า การเข้าร่วมทำให้ปัญหาของชุมชนได้รับการแก้ไข การเข้าร่วมทำให้การพัฒนาชุมชนได้ตรงกับความต้องการของชุมชน การเข้าร่วมทำให้ได้รับการบริการสาธารณะที่ดี และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การเข้าร่วมทำให้ได้รับการจัดสรรทรัพยากรอย่างทั่ว ถึงและเป็นธรรม ปัจจัยด้านความยึดมั่น ผูกพันต่อท้องถิ่นโดยรวม มีความคิดเห็นปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า มีส่วนร่วมเพราะเป็นการพัฒนาชุมชนของตนเอง มีส่วนร่วมเพราะเป็นความรับผิดชอบต่อชุมชน มีส่วนร่วมเพราะคนในชุมชนปฏิบัติร่วมกัน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีส่วนร่วมเพราะเป็นข้อตกลงของคนในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของจุฬาลักษณ์ กอบัวกลาง (2560) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล

เมืองเก่า อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเมืองเก่า อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี ใน 4 ด้าน คือ ด้านการตัดสินใจด้านการดำเนินงานด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการประเมินผล กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มประชากรโดยกำหนดขนาดตัวอย่าง ตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 357 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปตามหมู่บ้านต่าง ๆ ตามสัดส่วนโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย ด้วยการจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมี 3 ลักษณะ คือ แบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับ และแบบปลายเปิด ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9874 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเมืองเก่า อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อยส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมได้รับผลประโยชน์ รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตามลำดับ 2) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้ประชาชนทราบ รองลงมา คือ ควรมีกลยุทธ์ที่จะทำให้ประชาชนเข้าร่วมประชาคมให้มากขึ้น และมีความสำคัญในการจัดทำแผน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้ามามีส่วนร่วมในการทำแผนให้มากขึ้น ตามลำดับ

2. การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลใน จังหวัดนนทบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก กลยุทธ์ขององค์การมีผลต่อสภาพแวดล้อม ที่จะเป็นแผนที่นำทาง ในการขับเคลื่อนให้องค์การผ่านไปสภาพแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนนี้จะประกอบด้วยวัตถุประสงค์ นโยบายและแผนกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่องค์การจะมาใช้ สอดคล้องกับงานวิจัยของเมตตา แก้วอุดม (2552) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (2552-2554) กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลคลองประเวศ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (2552-2554) ศึกษาการระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดทำแผนพัฒนาและศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้

ความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล กับระดับในการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล มีวิธีการศึกษาวิจัยใช้การสำรวจด้วยแบบสอบถามจากประชากรทั้งสิ้น 402 คน ผลการศึกษาวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองประเวศ ซึ่งตอบคำถามได้ถูกมากที่สุดจำนวน 376 คน คิดเป็นร้อยละ 93 และตอบคำถามผิดมากที่สุดจำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 26.4 การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองประเวศ ของประชาชน พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับมีส่วนร่วมปานกลาง และมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (2552-2554) ของประชาชนองค์การบริหารส่วนตำบลคลองประเวศ ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (2552 -2554) ขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองประเวศ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนตำบลคลองประเวศ จากการศึกษา พบว่า เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของประสิทธิ์ สินธุอุทัย (2550) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลมะกูด อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ตลอดจนศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชาชนกลุ่มเป้าหมายในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 373 คน ได้มาจากสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน และใช้เครื่องมือ คือ แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมและรายได้อยู่ในระดับน้อย โดยด้านการติดตาม/ประเมินผล อยู่ในระดับน้อยที่สุด 2) ประชาชนที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้

ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมและรายได้อยู่ในระดับน้อย ไม่แตกต่างกัน 3. ปัญหาในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่เสนอมามากที่สุด ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง รองลงมาคือ ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการ เช่น การที่ชุมชนหมู่บ้านได้เคยจัดการประชุมและจัดทำแผนพัฒนาสามปีไปแล้วแต่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำโครงการต่าง ๆ ไม่ตรงตามแผนที่วางไว้ และปัญหาการไม่มีเวลามาร่วมประชุมของประชาชน 4) ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่เสนอมามากที่สุด ได้แก่ ควรดำเนินโครงการพัฒนาตามอำนาจหน้าที่ในด้านต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลลงพื้นที่หมู่บ้านให้มากขึ้น รองลงมาคือ ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การเรียนรู้หรือดำเนินกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ร่วมกัน และควรจัดการประชุมชี้แจงหรือประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลและการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างทั่วถึงและผู้บริหารควรลงพื้นที่ในลักษณะไม่เป็นทางการ เช่น สภากาแฟ ให้มากขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลปัญหาของประชาชนใช้ประกอบการวางแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบล

3. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลใน จังหวัดนันทบุรี สมการเชิงเส้นของปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลใน จังหวัดนันทบุรี สามารถพยากรณ์การมีส่วนร่วมได้ร้อยละ 75.60 ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุนตลลักษณ์ ยกเทพ, และยุภาพร ยุภาศ (2559) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา เทศบาลบ้านเตื่อ อำเภอมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลบ้านเตื่อ อำเภอมือง หนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล ตำบลบ้าน เตื่อ อำเภอมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ที่มีเพช

อายุ อาชีพ และรายได้ต่างกัน โดยรวมมีส่วนร่วมไม่ แตกต่างกัน ทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนประชาชนที่มีการศึกษาแตกต่างกัน โดยรวมมีส่วนร่วมแตกต่างกัน ทางสถิติที่ระดับ 0.05 ประชาชนที่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลบ้านเตื่อ อำเภอมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย มีข้อเสนอแนะดังนี้ ควรได้เข้าร่วมประชุมประชาคมเพื่อสนองปัญหาความต้องการของ ชุมชนทุกครั้ง ควรให้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสของการปฏิบัติงานของเทศบาล เทศบาลควร แต่งตั้งประชาชนเข้าร่วมเป็นกรรมการในการติดตามและประเมินผลการ ปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาเทศบาล ควรให้มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา/ความ ต้องการของชุมชนเพื่อจัดทำแผนพัฒนา เทศบาลควร ได้จัดทำ โครงการที่เกี่ยวข้องกับเครื่องอุปโภคบริโภค เครื่องมือ เครื่องใช้ในการประกอบอาชีพ ของกลุ่ม แม่บ้านเพื่อ แจกจ่ายให้กับประชาชนในท้องถิ่น เทศบาลควรให้เงินค่าตอบแทน/มอบของรางวัลให้แก่ประชาชนที่ได้เข้าร่วมโครงการกับเทศบาล ควรให้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนา ควรให้มีส่วนร่วมในโครงการก่อสร้างที่ เทศบาลได้ดำเนินการ

4. ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยด้านบุคคล ด้านชุมชน ด้านเทศบาล หรือด้านองค์กร ด้านความตระหนักในประโยชน์ และ ด้านความยึดมั่น ผูกพันต่อท้องถิ่น อิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลใน จังหวัดนันทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เนื่องจากการมีส่วนร่วมของประชาชน ถือเป็นหลักการที่ให้ความสำคัญ และเป็นประเด็นหลักที่สังคมไทยให้ความสนใจเพื่อพัฒนาการเมืองเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมตามหลักการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนร่วมรับรู้ ร่วมคิด และร่วมตัดสินใจเพื่อสร้างความโปร่งใสและเพิ่มคุณภาพการตัดสินใจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดีขึ้น และเป็นที่ยอมรับร่วมกันของทุก ๆ ฝ่าย ซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชน คือการที่ประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนเองในการจัดการการควบคุมการใช้ และการกระจายทรัพยากรและปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในสังคมเพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคมตามความจำเป็นอย่างสมศักดิ์ศรีในฐานะสมาชิกของสังคมในการมีส่วนร่วมของประชาชนได้พัฒนาการรับรู้และภูมิปัญญาซึ่งแสดงออกในรูปการตัดสินใจในการกำหนดชีวิตของคนอย่างเป็นตัวของตัวเอง ซึ่งโคเฮน และ อัฟฮ็อฟ (Cohen and Up Hoff) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม (Participation) ว่า

ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ การดำเนินงานตามกิจกรรมที่ตัดสินใจร่วมรับผลประโยชน์จากกิจกรรมพัฒนานั้น ๆ และ/หรือเข้าร่วมติดตามประเมินผลกิจกรรมดังกล่าวด้วย นอกจากนี้ได้เสนอกรอบแนวคิดมิติของการมีส่วนร่วมประกอบด้วยประเด็นคำถาม 3 มิติคือมีส่วนร่วมอะไรบ้าง มีส่วนร่วมกับใครบ้าง และการมีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง สอดคล้องกับทองใบ สุตขารี (2545) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วม (Participation) เป็นวิธีการที่ผู้นำสามารถนำมาปรับใช้ในการจูงใจและสร้างขวัญกำลังใจให้แก่บุคลากร เป็นกลยุทธ์ที่จะช่วยให้มีแรงจูงใจในการทำงานมากขึ้น มีลักษณะเป็นกระบวนการที่จะทำให้พนักงานมีสิทธิมีเสียงในการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับงานของตน บุคลากรที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจอาจมีความผูกพันในการทำงานยิ่งกว่าการเข้ามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเท่านั้นยิ่งไปกว่านั้นการเข้าไปมีส่วนร่วมจะทำให้บุคลากรเกิดทัศนคติต่อการบริหารงานขององค์กรดีขึ้นส่งผลให้บุคคลเกิดความพอใจในการทำงานและมีแรงใจที่จะมุ่งสู่ความสำเร็จในชีวิตการทำงาน ตลอดจนทำให้เขาได้รับการยอมรับ (Recognition) มีความรับผิดชอบ (Responsibility) และเกิดความนับถือตนเองมากขึ้น (Self-esteem) นอกจากนี้ยังพบว่าการมีส่วนร่วมของบุคลากรส่งผลให้เขามีความชัดเจนในความคาดหวังมากยิ่งขึ้นกล่าวคือการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจจะทำให้บุคลากรเกิดความเข้าใจการทำงาน และการบริหารงานในองค์กรได้ดียิ่งขึ้นอีกทั้งจะเชื่อมโยงไปสู่ความเข้าใจในการทำงานกับระบบรางวัลได้ดีขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของจิตติอัสนาใจเพียร (2558) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเหมืองง่า อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน : ภายใต้กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น รวมทั้งศึกษากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และหาแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเหมืองง่า อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน โดยใช้กระบวนการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่นที่มีคุณภาพการศึกษาเป็นการดำเนินการเชิงสำรวจกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชากรใน เขตเทศบาลตำบลเหมืองง่าทั้งหมด 10 หมู่บ้าน การเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการคำนวณสัดส่วนของจำนวน ประชากรและทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย ได้กลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 390 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า ระดับ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเหมืองง่า โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน จะพบว่ามีความเฉลี่ยโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในขั้นรับฟังความคิดเห็นด้าน การมีส่วนร่วมในขั้นให้ข้อมูลข่าวสาร ด้านการมีส่วนร่วมในขั้นเสริมอำนาจ ตามลำดับ กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเหมืองง่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจะพบว่ามีความเฉลี่ยโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ด้าน ขั้นตอนการติดตามและประเมินผลแผนด้าน ขั้นตอนการนำแผนไปปฏิบัติด้านขั้นตอน การจัดทำแผน ตามลำดับ สำหรับข้อเสนอแนะ ควรมีการสร้าง กลไกหรือช่องทางให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมากกว่าการทำเวทีประชาคม เจ้าหน้าที่ควรประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินการตามแผนให้ประชาชนทราบความก้าวหน้า โดยตลอด ควร จัดตั้งบอร์ดประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารในแต่ละชุมชน ควรจัดให้มีการฝึกอบรมให้ความรู้แก่ประชาชน ด้านระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับองค์กรส่วนท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ ควรการเปิดโอกาสให้ ประชาชนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจในแผนการดำเนินงาน การติดตามการตรวจสอบผลการ ดำเนินงาน การใช้งบประมาณ การประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาเทศบาลมากขึ้น ต้องออกเอกสารชี้แจงเหตุผลโดยละเอียดถึงสาเหตุ ที่แผนพัฒนาซึ่งประชาชนเสนอไปแล้วไม่ได้ รับการบรรจุเป็น แผน ควรให้ความสำคัญในการ บูรณาการแผนของชุมชนที่สามารถ เชื่อมโยงกับแผนพัฒนาท้องถิ่นและแผนพัฒนาในระดับต่าง ๆ ได้อย่างแท้จริงเพื่อให้เกิด ประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่นร่วมกันทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน

5. ปัจจัยด้านชุมชน มีค่าต่ำที่สุด เข้าสู่สมการเป็นตัวแปรสุดท้าย ซึ่งชุมชนให้การสนับสนุนและเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม ชุมชนเลือกเป็นตัวแทน ชุมชนมีความสามัคคีช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ชุมชนมีกลุ่มต่าง ๆ ที่สนับสนุนผลักดันการมีส่วนร่วม ดังนั้นชุมชนจึงมีบทบาทหรือมีความสำคัญต่อการตัดสินใจเข้ามีส่วนร่วมของบุคคล เพราะบุคคลอยู่ในบริบทของชุมชนวัฒนธรรมของชุมชนการ ปฏิบัติตามชุมชนและการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน รวมทั้งชุมชนเปิด โอกาสให้คนในชุมชนได้มีส่วนร่วม การรวมตัวกันในชุมชนตั้งกลุ่มต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้เป็นตัวผลักดันต่อการที่บุคคลจะเข้าไปมีส่วนร่วมใน กิจกรรมอื่น ๆ มากน้อยเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของแวน, และมาร์เทอร์ (Van, & Martha, 2015) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การนำเสนอการบริหารทุนทางปัญญาในสภาพแวดล้อมการ

บริการที่สนับสนุนข้อมูลสารสนเทศโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบการประยุกต์การปฏิบัติการบริหารกับสภาพแวดล้อมที่ไม่รวมไปกับความรู้ทั่ว ๆ ไปของพนักงาน การบริหารทุนทางปัญญาเป็นตัวเลือกในการนำไปใช้งานโดยมีการทบทวนการบริหารองค์ความรู้เบื้องต้นไว้ส่วนหนึ่ง ในการวัดผลความสำเร็จได้กำหนดวิธีการวัดผลโดย เป็นการผสมผสานของการประเมินผลเชิงคุณภาพเข้ากับกระดานคะแนนห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain scoreboard) ผลการวิจัยพบว่า ในการติดตามผลการเติบโตของการบริหารทุนทางปัญญาต้องการทั้งในระดับบุคคลและระดับองค์กร การปฏิบัติการบริหารทุนทางปัญญาได้ดำเนินไปตลอดระยะเวลา 18 เดือน มีการใช้การประเมินเชิงคุณภาพประกอบที่ปรับปรุงแล้วในการกำหนดวัตถุประสงค์ในการดำเนินการและมีการปรับรูปแบบสวีบี (Sveiby's Model) สำหรับการกำหนดกิจกรรมเฉพาะที่ต้องการปฏิบัติ มีการแบ่งมุมมองออกเป็นด้านบุคลากร โครงสร้าง ลูกค้า และด้านการเงิน ผลการประเมินได้นำเสนอเป็นทุนทางปัญญาซึ่งมีทั้งจุดอ่อนและจุดแข็ง และพอจะกล่าวได้ว่าการบริหารทุนทางปัญญาเป็นหลักการบริหารที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่มีอยู่โดยใช้การประเมินผลเชิงคุณภาพเป็นตัววัดและประเมินผลงานขององค์กร

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1.1 ปัจจัยด้านบุคคล ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เคารพศรัทธาและเชื่อถือผู้บริหารเทศบาล ผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี ควรมีการแสดงความสามารถให้ประชาชนได้มีความเคารพศรัทธาและเชื่อถือผู้บริหารเทศบาลของตนเอง

1.2 ปัจจัยด้านเทศบาลหรือด้านองค์กรข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือชุมชนมีกลุ่มต่าง ๆ ที่สนับสนุนผลักดันให้มีส่วนร่วม ผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี ควรสนับสนุนให้สมาชิกของกลุ่มต่าง ๆ ที่มีในชุมชนไม่ว่าจะเป็นกลุ่มอย่างเป็นทางการ เช่น กลุ่ม อสม. หรือกลุ่มอย่างไม่เป็นทางการ เช่น สภากาแฟ เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนอย่างต่อเนื่อง

1.3 ปัจจัยด้านชุมชน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เทศบาลมีการจัดทำประชาพิจารณ์ ประชาคมหมู่บ้าน ผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำประชาพิจารณ์ ประชาคมหมู่บ้าน

1.4 ปัจจัยด้านความตระหนักในประโยชน์ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การเข้าร่วมทำให้ได้รับการจัดสรรทรัพยากรอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี ควรหาวิธีการให้ประชาชนรับรู้ถึงหน้าที่ของตนในการเข้าร่วมกิจกรรมที่ทำให้ได้รับการจัดสรรทรัพยากรอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

1.5 ปัจจัยด้านความยึดมั่น ผูกพันต่อท้องถิ่น ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีส่วนร่วมเพราะเป็นข้อตกลงของคนในชุมชน ผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี ควรสนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพราะเป็นข้อตกลงของคนในชุมชน

1.6 ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ในข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ การจัดทำข้อมูลสารสนเทศในพื้นที่ให้บริการอย่างมีระบบ และการวิเคราะห์คุณภาพของประชาชน ดังนั้น ผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี ควรมีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศในพื้นที่ให้บริการอย่างมีระบบ และการวิเคราะห์คุณภาพของประชากร เช่น ควรส่งเสริมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ช่วยในการตัดสินใจ วางแผน และประเมินผลเปรียบเทียบช่วยเพิ่มระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อเท็จจริง

1.7 ด้านการกำหนดแผน ในข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ การแผนงานในการจัดหางบประมาณที่ใช้ในองค์กร ดังนั้น ผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี ควรมีการแผนงานในการจัดหางบประมาณที่ใช้ในองค์กร เช่นควรมีการกำหนดสถานการณ์ร่างแผนงานงบประมาณหรือโครงสร้างขึ้นมาเพื่อปรับปรุงข้อมูลเอกสารของงบประมาณ

1.8 ด้านการปฏิบัติตามแผน ในข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ การมีวัฒนธรรมและค่านิยมในองค์กรที่เป็นไปในทางเดียวกัน ดังนั้น ผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี ควรสร้างวัฒนธรรมและค่านิยมในองค์กรที่เป็นไปในทางเดียวกัน เช่นมีการจัดทำคลิปวิดีโอหรือสื่อสิ่งพิมพ์อื่น ๆ เพื่อเผยแพร่เกี่ยวกับวัฒนธรรมและค่านิยมขององค์กร

1.9 ด้านการควบคุมแผน ในข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ การเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับเกณฑ์มาตรฐาน ดังนั้น ผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี ควรมีการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับเกณฑ์มาตรฐาน

1.10 ด้านการประเมินแผน ในข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ การนำผลการประเมินมาวัดความสำเร็จได้ดังนั้น ผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี ควรมีการนำผลการประเมินมาวัดความสำเร็จได้ เช่น นำผลงานของแต่ละโครงการออกมาประเมินว่าประสบความสำเร็จมากน้อยแค่ไหน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ

2.2 ควรมีการศึกษาแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหรือบริหารเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี

เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย พ. ศ. 2560 (2560). คู่มือการติดตามและประเมินผล
การจัดทำและแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.
กรุงเทพมหานคร: กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2553). พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหาร
ส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2553.
กรุงเทพมหานคร : มศว. ประสานมิตร.
- จุฬาลักษณ์ กอบัวกลาง. (2560). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา
ท้องถิ่นของเทศบาลเมืองเก่า อำเภออินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี. บุรีรัมย์:
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- จิตติสนา ใจเพียร. (2558). การมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเหมืองง่า
อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน : ภายใต้กระบวนการจัดทำแผนพัฒนา
ท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเนชั่น.
- ดิน ปรัชญพฤตย์. (2545). การบริหารการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ทองใบ สุดซารี. (2545). ทฤษฎีองค์การ: วิเคราะห์แนวความคิดเชิงปฏิบัติ. อุบลราชธานี:
สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ และคณะ. (2546). ทิศทางการปกครองท้องถิ่นไทยและ
ต่างประเทศเปรียบเทียบ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- เมตตา แก้วอุดม (2552). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี
(2552-2554) กรณีศึกษา: องค์การบริหารส่วนตำบลคลองประเวศ อำเภอบ้าน
โพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา. ฉะเชิงเทรา: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2542). พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ
ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกา.

- ศุภสวัสดิ์ ชัชวาลย์. (2545). การปกครองท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมของประชาชน.
กรุงเทพมหานคร : โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.
- สมบูรณ์ สุขสำราญ (2545). การปกครองส่วนท้องถิ่นและการกระจายอำนาจ. วารสาร
ราชบัณฑิตยสถาน, 27 (2) : 352-353
- สุนทิตลักษณ์ ยกเทพ, และยุภาพร ยุภาศ. (2559). รายงานการวิจัยการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา เทศบาลบ้านเตืออำเภอเมืองหนองคาย
จังหวัดหนองคาย. หนองคาย.
- อุดม ทุมไธสิต. (2554). การปกครองท้องถิ่นสมัยใหม่: บทเรียนจากประเทศที่พัฒนา
แล้ว. กรุงเทพมหานคร : แชนโพร์พริ้นติ้ง.
- Cohen, John M. and Uphoff, Norman T. (1980). Effective Behavior in
Organizations. New York : Richard D. Irwin Inc.
- Krejcie R. V. and Morgan D. W. (1970). “Determining Sample Size for
research Activities”. Educational and psychological Management.
Vol. 80: p 608.
- Van D., & Martha J. (2015). Introducing Intellectual Capital in an
Information support services environment Doctoral Dissertation
University of Pretoria (South Africa) Retrieved May 20, 2015, from
[http://wwwlib.umi.com/dissertations/
fullcit/f110465](http://wwwlib.umi.com/dissertations/fullcit/f110465) [5 May 2004].